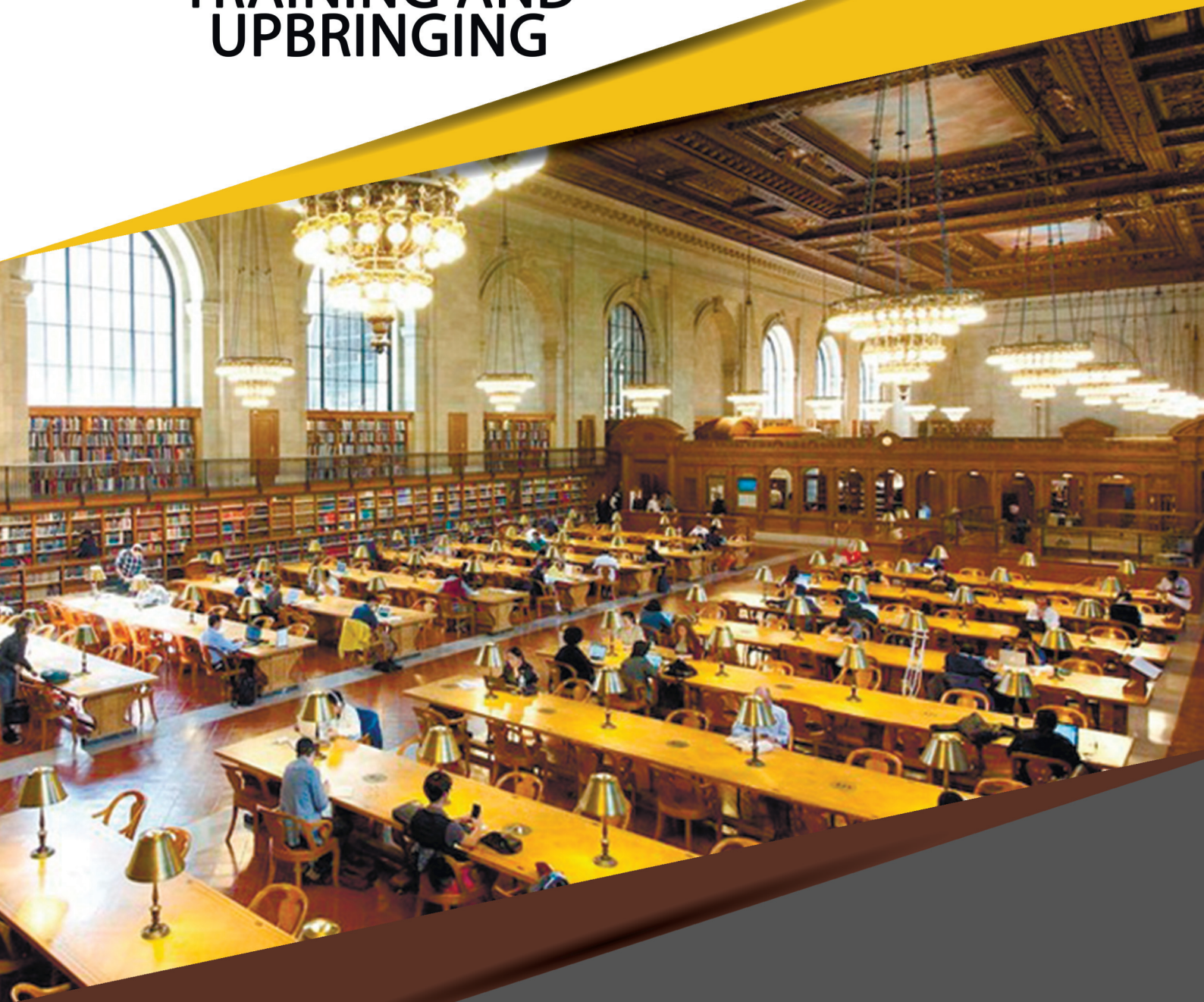

MONOGRAPH

MODERN EDUCATION, TRAINING AND UPBRINGING

DOI 10.46299/ISG.2021.MONO.PED.I
ISBN 978-1-63732-137-9
BOSTON (USA) – 2021
ISG-KONF.COM

4.12	Кузікова С., Пшенична Л. ДОСЛІДНИЦЬКО-ТРЕНІНГОВЕ НАВЧАННЯ ЯК ЗАСІБ АКТИВІЗАЦІЇ САМОРОЗВИТКУ СТУДЕНТІВ-ПСИХОЛОГІВ В ПРОЦЕСІ ФАХОВОЇ ПІДГОТОВКИ	236
4.13	Купчишина В. ІННОВАЦІЇ ТА ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ЯК ЗАСІБ ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНОГО ПРОЦЕСУ МАЙБУТНІХ ОФІЦЕРІВ-ПРИКОРДОННИКІВ	248
4.14	Майданенко С., Тарабасова Л., Швидун Л., Олефір Н. ГОТОВНІСТЬ ДО ІННОВАЦІЙНОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ МЕТОДИЧНОЇ РОБОТИ В НОВІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ШКОЛІ	256
4.15	Максютов А. ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ОРГАНІЗАЦІЇ ПОЗАШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ В СЛОВАЧЧИНІ	261
4.16	Мельник Л.М., Грек І.М. ФОРМУВАННЯ SOFT SKILLS У ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ ГУМАНІТАРНИХ ТА СОЦІАЛЬНО-ПОВЕДІНКОВИХ ДИСЦИПЛІН У СТУДЕНТІВ ЗВО АГРАРНОГО ПРОФІЛЮ	266
4.17	Музика О. ЦІННІСНИЙ ДОСВІД ДОСЯГНЕНЬ І РОЗВИТОК ПРОФЕСІЙНОЇ САМОЕФЕКТИВНОСТІ СТУДЕНТІВ	270
4.18	Мірошніченко В. МЕТОДИКА ПЛАНУВАННЯ У ПРОФЕСІЙНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ ПРИКОРДОННИКІВ	275
4.19	Новікова О. ІННОВАЦІЙНІ МЕТОДИ НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНИМ МОВАМ У ВНЗ УКРАЇНИ	281
4.20	Романів Л., Пішак О. ВПРОВАДЖЕННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ПЕДАГОГІЧНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ОСВІТІ	286
4.21	Сипченко О. ФОРМУВАННЯ ЦИФРОВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАГІСТРІВ ОСВІТИ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ	292

4.16 Формування soft skills у процесі вивчення гуманітарних та соціально-поведінкових дисциплін у студентів ЗВО аграрного профілю

Сучасний світ – це світ швидкоплинної інформації та комунікаційних технологій, де інформація і знання визнаються одними з найвищих цінностей. Інформаційне суспільство висуває нові вимоги у сфері освіти. Однією із вимог є підготовка конкурентноспроможного фахівця.

Сьогоднішній ринок праці надає перевагу тим співробітникам, які попри фахових умінь та знань: комунікаційні, креативні, здатні працювати в команді, тобто наділені soft skills. Тому підготовка спеціалістів в аграрній галузі потребує не лише професійних компетентностей як одних із головних складових, а й формування та виховання професійно-соціальної культури (зокрема, формування чи підтримання сприятливого мікроклімату в трудовому колективі, креативно підходити до вирішення професійних проблем, ораторські здібності, уміння працювати в команді, презентувати власні думки, і тд.) тобто всі ті необхідні якості, щоб випускник сучасного ЗВО повноцінно міг увійти в певний робочий колектив. Світовий досвід свідчить про орієнтацію професійної освіти на формування soft skills та hard skills у єдинстві. Soft skills носять універсальний характер, важливі для успішного професійного і життєвого самовизначення особистості, незалежно від професії.

Історично термін «м'які навички» вперше з'явився у 1972 році у результаті презентування доповіді П. Уїтмор на конференції CONARC. У науковий вжиток дане поняття увійшло в 90-х роках XX століття завдяки працям американських та німецьких науковців галузей управління, бізнесу та промисловості. Так, Л. Спенсер С. Спенсер у праці «Компетентність на роботі: моделі для вищої продуктивності»

представили низку компетенцій, які на їхню думку мав би бути наділений досконалий працівник. Зокрема, це - орієнтація на досягнення, турбота про порядок, якість та точність, ініціатива, пошук інформації, міжособистісне розуміння, орієнтація на обслуговування клієнтів, організаційна обізнаність,

налагодження стосунків, директивність, командна робота, самоконтроль, самовпевненість, командне лідерство, гнучкість, організаційна прихильність [298].

Дослідники визначають soft skills як особисті якості, особливості, таланти або рівень захоплення професійною діяльністю, які відрізняють дану особистість від інших людей зі схожими вміннями і компетентністю [299]. Таким чином, soft skills – це навички, вміння та характеристики, які дозволяють бути успішними незалежно від компанії, її специфіки діяльності та напрямлення бізнесу. Ці якості відповідають за прийняття рішення та комунікації. Сталого переліку, як і класифікації soft skills, не існує. Оскільки, зрозуміло, що для різних видів діяльності пріоритетними є різні види soft skills [300]. Аналіз праць вітчизняних науковців засвідчує, що в Україні під час реалізації освітньої програми soft skills формується та розвивається у межах програмових дисциплін та позанавчальній виховній роботі.

Варто зазначити, що більшість ЗВО України аграрного профілю спрямовані на формування «hard skills», тобто професійні навички у найчистішому вигляді. Освітні програми пропонують перевантажений перелік навчальних дисциплін, які розвивають «hard skills», а от гуманітарним та соціально-поведінковим наукам, які мають великий потенціал у формуванні soft skills не надається належної уваги. Однак, фахівець аграрної галузі повинен володіти як м'якими так і професійними навичками. Під час занять навчальної дисципліни «Філософія», «Політологія» ефективними є у формуванні soft skills командна робота студентів, аргументація власної думки під час інтерпретації цитат філософів, пошук компромісу під час виникнення суперечливих думок, виявлення логічних помилок у міркуваннях, побудови критичного ставлення до будь-якої інформації.

У межах курсів для досягнення вищевказаного застосовуються інтерактивні методи навчання. До прикладу, при розгляді тем змістового модуля «Основні етапи розвитку філософії» широко використовується дискусія. «Дискусія – усна форма організації мовлення, у процесі якої розглядаються протилежні точки

зору; комунікативна взаємодія групи учнів, що організовується для обміну думками, обговорення спірного питання» [301]. Студентам пропонується на розгляд певна цитата із філософської спадщини мислителя, яка викликає суперечливі думки учасників дискусії, які не приймаються остаточно, а лише припускають можливість компромісного рішення, яке виникає під час обміну думками між учасниками дискусії. Такий методичний прийом не лише посилює активність, а й формує навички участі у командній роботі, спільному доходженні до рішення. Від учасника дискусії вимагається високий рівень культури міжособистісного спілкування, контролю емоцій, логічно правильно будувати та висловлювати власне бачення, співвідносити особисту думку із думкою опонента. Також не менш важливо під час ведення дискусії наголошувати студентам на дотриманні позитивності. Позитивність – це віра в себе та інших людей. Це такий погляд, при якому людина може розглядати події з різних боків і надає перевагу знаходити позитив у всьому, що її оточує. Підтримка та увага викладача та одногрупників – головний інструмент розвитку позитивності [302]. Семінарське заняття проведено за методом, наприклад, «ажурна пилка» дає можливість студентам в активній діалоговій формі філософувати. Адже, дана методика стимулює індивідуальну активність, відповідальність, самостійність, оскільки студент має оцінити, зрозуміти і максимально точно донести свою частину філософської проблеми [303].

Не менш ефективним методом є «case study». Р. Йін визначає «case-study» як «емпіричне дослідження, яке вивчає сучасний феномен в його природних умовах, особливо в тих випадках, коли кордони між феноменом і середовищем неочевидні» [304]. Відповідно до класичного визначення «case-study» - це техніка навчання, що використовує опис реальних або ж наближених до реальних економічних, соціальних, політичних, правових і бізнес-ситуацій, учасники навчання повинні дослідити дану ситуацію і запропонувати відповідні рішення.

Так, на заняттях із навчальної дисципліни «Політологія» після опрацювання теми «Політичні партії та громадсько-політичні об'єднання та рухи» та під час

вивчення теми «Вибори та виборчі системи» студентам пропонується кейс, який містить структурований опис ситуації із реального досвіду передвиборчих ініціатив конкретної політичної партії місцевих виборів 2020. Такий кейс занурює здобувачів вищої освіти в проблему, змушує аналізувати джерела, готувати конкретне завдання та рішення. Зміст даного методичного прийому полягає у самостійній пізнавальній діяльності студентів. Студентам пропонується осмислити реальну ситуацію, під час вирішення проблемної ситуації здобувачі актуалізують необхідний для цього комплекс засвоєних раніше знань. Метод «case-study» не лише активізує діяльність студентів, а й розвиває їх аналітичні та комунікативні здібності.

Досвід свідчить, що у розвитку соціально-комунікативної компетентності відіграють різноманітні інноваційні види лекцій. Наприклад, із курсу «Філософія» бінарна лекція на тему: «Онтологія. Біологічні основи буття. Моральна відповідальність біолога» у здобувачів вищої освіти формує культуру дискусії, вчить студентів толерантності, умінню порівнювати та сприймати різні точки зору як такі, що взаємодоповнюють одна одну. Лекція-провокація «Національно-визвольна війна під проводом Б. Хмельницького» з курсу «Історія України та української культури» підвищує інтерес здобувачів до матеріалу, акцентує увагу на спірних питаннях історії України, спонукає студентів формувати аргументи власної думки та контролює залишкові знання.

Таким чином, як доводить досвід у процесі вивчення гуманітарних та соціально-поведінкових дисциплін здобувачі можуть оволодіти базовими soft skills. Досягненню поставленої мети сприяють активне використання інтерактивних методів навчання.